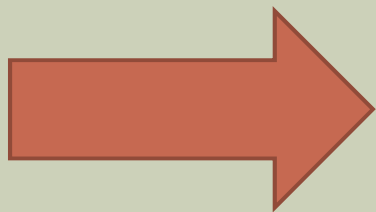

**ČESKOSLOVENSKO
V 50. LETECH
20. STOLETÍ**

Situace po
Únoru 1948
do roku 1960

ÚNOROVÝ PŘEVRAŤ

- 25. února schválena Gottwaldova vláda
- vývoj v ČSR pak ne výrazně odlišný od dění v celém východním bloku
- zrychlení tempa společenských a hospodářských změn
- destrukce demokratického a právního řádu

CENTRALIZACE - zrušení dosavadního samosprávného systému

- převádění více pravomocí na centrální orgány (např. oslabování slovenských institucí na úkor „Prahy“)

PARLAMENT

- jen formálně, schvalování komunisty předkládaných rozhodnutí

VOLEBNÍ FRAŠKA 1948

- nový volební zákon – jednotná kandidátka (sestavena KSČ!)
- **OTEVŘENÁ MANIPULACE A ZASTRAŠOVÁNÍ**

- KOMUNISTÉ 89%
- BÍLÉ LÍSTKY 11%

- poslední podmět
k odchodu EDVARDA BENEŠE,
neochota podepsat novou ústavu

[http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/6d/Bundesarchiv_Bild_183-R90009,_Budapest,_II._Weltfestspiele,_Festumzug,_tschechische_Delegation_\(cropped\).jpg](http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/6d/Bundesarchiv_Bild_183-R90009,_Budapest,_II._Weltfestspiele,_Festumzug,_tschechische_Delegation_(cropped).jpg)

- nástup KLEMENTA GOTTWALDA = **završení převzetí moci**

† JAN MASARYK

- pád z okna Černínského paláce
- 10. 3. 1948
- oficiální propaganda: sebevražda
- dodnes ne uspokojujivé objasnění

<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/9d/JanMasaryk36872v.jpg>

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e0/Jan_Masaryk_deska.jpg

<http://images.rarenewspapers.com/ebayings/4.53.2009/image069.jpg>

† EDVARD BENEŠ

- 2. 6. 1948 ABDIKACE
- 3. 9. 1948 UMÍRÁ V SEZIMOVĚ ÚSTÍ
- pohřben v parku vily

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/bf/Benesova_vila.jpg

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/98/Edvard_Bene%C5%A1.jpg

„REVOLUČNÍ FÁZE“

- ÚČTOVÁNÍ SE SKUTEČNÝMI I DOMNĚLÝMI ODPŮRCI
- SPOLEČENSKÉ ČISTKY
- CESTA PRO KARIÉRISTY

- **PERZEKUCE**

- ZTRÁTA ZAMĚSTNÁNÍ
- STUDIJNÍ MOŽNOSTI
- PROSTOR PRO VEŘEJNÉ PŮSOBENÍ
- PUBLIKAČNÍ ČINNOST

<http://www.tyden.cz/obrazek/201202/4f48c96ba1df4/crop-174383-vitezny-unor-1948-v-komunisticke-agitaci.jpg>

ZÁKONY

- 231/48 Sb. zákon na ochranu lidově demokratické republiky
- 232/48 Sb. o zřízení státního soudu
- 247/48 Sb. o táborech nápravných prací

- zrušena
SOUDNÍ NEZÁVISLOST
- podřízenost KSČ

„O tom, kdo je vinen a kdo nevinen, kde končí omyly a chyby a nastává trestní odpovědnost, rozhodne strana za pomoci orgánů národní bezpečnosti.“

Karol Bacílek
ministr národní bezpečnosti

ODPOR SPOLEČNOSTI?

- BEZ ŠANCE
- XI. všesokolský slet
 - závěrečný průvod (6 hodin)
 - protivládní demonstrace
 - 237 osob zadrženo
 - čistka v Sokole
- pohřeb Edvarda Beneše
 - obavy z dalších demonstrací
 - dohled lidových milic

<http://www.starkoc.cz/data/galerie/002v.jpg>

PŘITVRZENÍ REPRESÍ

<http://www.neaktuality.cz/wp-content/uploads/benes2.jpg>

TŘETÍ ODBOJ

- PŘÍLIŠ MNOHO PŘEKÁŽEK
- ŽÁDNÁ ZAHRANIČNÍ PODPORA
- NE JASNÝ NEPŘÍTEL
- NE NADĚJE, ŽE MOHOU NĚCO ZMĚNIT

- AKCE

- NÁSILNÉ AKTIVITY
- ZPRAVODAJSKÁ ČINNOST
 - necenzurované informace
- PODPORA PRONÁSLEDOVANÝCH
- PŘÍPRAVA ODCHODU DO EXILU

- VYHROCENÁ PODOBA

PŘÍBĚH BRATŘÍ MAŠÍNŮ

<http://www.borovice.cz/img/catalogue/clnk/12501/13101/13145/masini.jpg>

OBĚTI

- POČET PERZEKVOVANÝCH – přes několik set tisíc
- 150 000 nevinných odsouzeno v politických procesech
- 250 popraveno

- **JÁCHYMOVSKÉ URANOVÉ DOLY**

- TĚŽBA PRO SOVĚTSKÝ
ATOMOVÝ PRŮMYSL

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/15/V%C4%9B%C5%BE_smrti.jpg

SYMBOLY

MILADA HORÁKOVÁ

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/8a/Milada_Hor%C3%A1kov%C3%A1_-_barva.jpg

HELIODOR PÍKA

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/cb/Heliodor_P%C3%ADka.jpg

SYMBOLY

JOSEF TOUFAR

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Josef_Toufar.jpg

JOSEF BERAN

http://i.idnes.cz/09/052/c460/BOS2b0e0a_JB.jpg

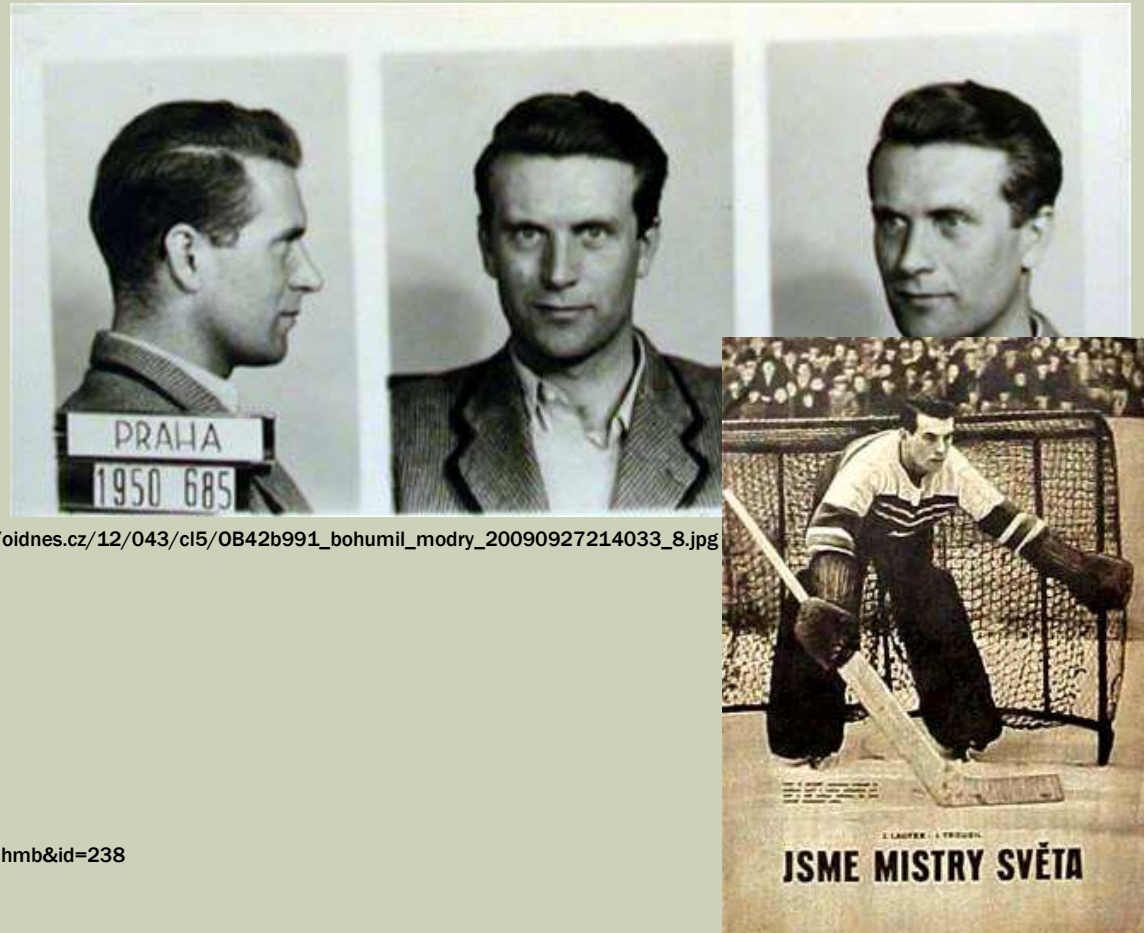
SYMBOLY

JAN ZAHRADNÍČEK

<http://www.slovníkceskeliteratury.cz/getImage.jsp?docid=1168&thmb&id=238>

BOHUSLAV MODRÝ

http://oidnes.cz/12/043/cl5/OB42b991_bohumil_modry_20090927214033_8.jpg

[http://oidnes.cz/12/043/cl5/OB42b991_bohumil_modry_200909:](http://oidnes.cz/12/043/cl5/OB42b991_bohumil_modry_200909)

ROZHLAS

- SNAHA PROLOMIT INFORMAČNÍ BLOKÁDU

- BBC
- HLAS AMERIKY
- RÁDIO VATIKÁN
- SVOBODNÁ EVROPA
(od 1951)

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/23/Pametni_deska_Ferdinand_Peroutka.jpg

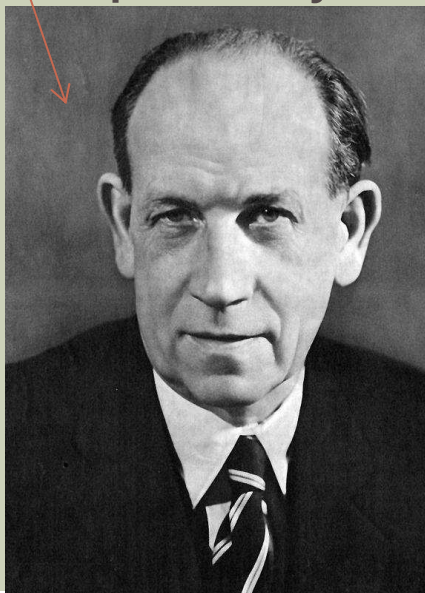
- přístup k základním informacím o životě ve svobodném světě
- často i o utajovaných událostech doma

† GOTTWALD

- 5. 3. 1953 † STALIN
- 14. 3. 1953 ho následuje jeho věrný druh
- změny jen pozvolné
- prezident ANTONÍN ZÁPOTOCKÝ
- nová funkce – první tajemník KSČ ANTONÍN NOVOTNÝ

http://www.kronikar.estranky.cz/img/picture/587/A051104_KUZ_MUMCAD_V.jpg

<http://www.ustrcr.cz/data/images/projekty/funkcionari-ksc/novotny-antonin.jpg>

VELKÁ PENĚŽNÍ LOUPEŽ

■ 6/1953 **MĚNOVÁ REFORMA**

= cílené znehodnocení rostoucích úspor obyvatelstva

- důsledek nedostatečného zásobování

FALEŠNÁ ZÁMINKA

- zásah proti „třídnímu nepříteli“ a bývalým boháčům
- 130 míst – od továren po celá města – VLNA ODPORU
- 1. 6. 1953 PLZEŇ – ovládnutí města X vojsko a lidové milice
 - 800 zatčení, v Plzni 300 odsouzeno

<https://lh6.googleusercontent.com/-1XockpUrgko/TkgdGXSgQ4I/AAAAAAAAACel/OrxLpZOIDCE/193a.jpg>

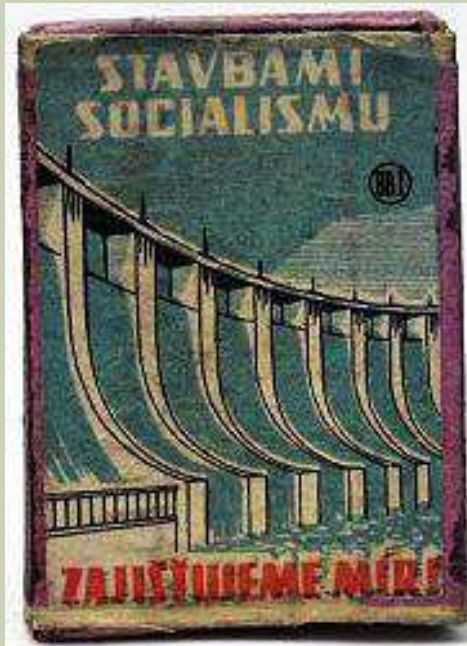
POKŘÍVENÝ PŘÍSTUP KE SPRAVEDLNOSTI A DEHUMANIZACE

- Odkaz 2. světové války
- PŘÍTOMNOST SOVĚTSKÝCH PORADCŮ
 - Zacílení i do řad samotných komunistů
 - Proces s Rudolfem Slánským + 10 funkcionářů (1952)
 - Gustav Husák - doživotí

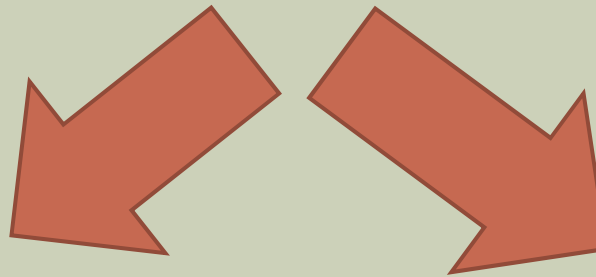
- TÁBORY NÁPRAVNÝCH PRACÍ 20 000
- POMOCNÉ TECHNICKÉ PRAPORY – PTP 25 000
- NUCENÉ VYSTĚHOVÁNÍ
 - AKCE B (BYTY)
 - AKCE K (KULACI)
- INTERNACE
 - AKCE K (KLÁŠTERY) – 1950
- ZBAVENÍ ZAMĚSTNÁNÍ ČI MOŽNOSTI STUDOVAT

PROTIKLAD

- SOCIÁLNÍ VZESTUP PŘÍVRŽENCŮ
 - OBSAZOVALI UVOLNĚNÁ MÍSTA
- EUFORIE BUDOVÁNÍ „NOVÉ“ SPOLEČNOSTI
- LHOSTEJNOST A SLEPOTA K NÁSLEDKŮM KOM. POLITIKY

http://blog.idnes.cz/blog/1777/26397/clanok_foto.jpg

PERZEKUCE

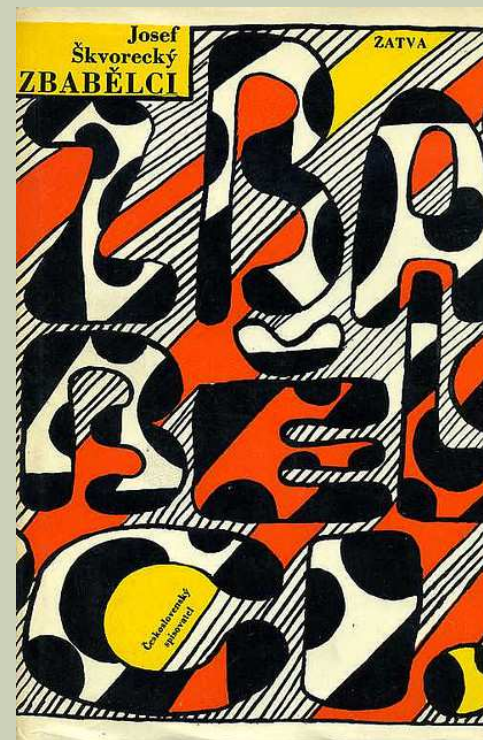
HOSPODÁŘSKÉ ZAOSTÁVÁNÍ
VŮČI ZÁPADU

DŮVODY

- CHAOTICKÝ PŘECHOD K SOCIALISTICKÉMU ZPŮSOBU ŘÍZENÍ A PLÁNOVÁNÍ
- LIKVIDACE SOUKROMÉHO SEKTORU (1960 – 0,4% soukromníci)
- KOLEKTIVIZACE ZEMĚDĚLSTVÍ (násilná) – do 1960 90% půdy
- IZOLACE OD SVĚTOVÝCH TRHŮ A TRENDŮ
- ORIENTACE NA TĚŽKÝ PRŮMYSL (armádní potřeby)
- ODMÍTÁNÍ SPOTŘEBNÍHO PRŮMYSLU A DALŠÍCH PERSPEKTIVNÍCH ODVĚTVÍ (kybernetika...)
- EKOLOGICKÁ DEVASTACE

XX. SJEZD KSSS 1956

- „odsouzení“ zločinů stalinismu
- V ČSR bez veřejné debaty
- O zmírněné verzi info jen členové KSČ
- STALINŮV KULT – monstrózní pomník na Letné
- „TÁNÍ“ – náznak jen v kultuře
 - Cenzurní dohled a administrativní zásahy
 - X
 - Pokusy o nekonvenční a svobodně vytvořené dílo
JOSEF ŠKVORECKÝ – ZBABĚLCI (1958)

ČSR V ROCE 1960

- STABILIZOVANÝ SOVĚTSKÝ SATELIT
- OD 1957 jediný vůdce ANTONÍN NOVOTNÝ
- DEKLARACE, že socialismus v ČSR ZVÍTĚZIL

změna názvu – ČESKOSLOVENSKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA -
ČSSR

- Zaveden státní znak s rudou hvězdou
- 5/1960 NOVÁ ÚSTAVA
 - Zakotvení vedoucí úlohy komunistické strany
 - Marxismus-leninismus – státní ideologie
 - Omezení pravomocí Slovenské národní rady

